

Fenologické tipy a úkoly na leden

Milí učitelé, teď vám ze všeho nejvíce přejeme krásné Vánoce plné odpočinku. Věříme, že v lednu budete mít zase trochu energie a potěší vás naše tipy na aktivity s žáky venku.

Vyrobili jste si krmítko? Pozorujete ptáky u vašeho krmítka každý den? Nezapomeňte, že je důležité mít dobře zásobené krmítko i nadále. Ptáci se na vaše krmítko už spoléhají. Určujte je dále a zapisujte, kdo vás navštívil. Jsou to stále stejné druhy nebo se něco změnilo? Zjišťujte informace o pozorovaných druzích.

Umíte určovat stromy podle listů? To umí kde kdo. Zkuste to v lednu, kdy žádné listí nemají. **Naučte se poznávat stromy například podle kůry. Vytvořte si s žáky malý zimní atlásek stromů ve vašem okolí. Pošlete nám jej na email hana.svobodova@terezanet.cz. Pomůže Vám v tom například aplikace PlantNet, kterou si můžete stáhnout na našem webu <http://tajnyzivotmesta.cz/>. A že s telefony a tablety neumíte? Nebojte se, vaši žáci si jistě poradí a budou přímo nadšeni, že jim dovolíte v hodině používat techniku.**

Nepřišly nám žádné informace o prvních mrazících ani žádné fenologické video, e-mail nevypadá, že by byl rozbitý, trochu nás to mrzí, a tak bychom rádi zjistili, jestli tipy na každoměsíční aktivity čtete a s žáky alespoň některé realizujete, nebo jestli je vymýšlíme zbytečně. Zkuste tentokrát opravdu napsat, stačí krátce „ano v tématu roku s žáky pracuji“, udělá nám to před Vánoci radost a budeme mít přehled a motivaci tvořit další aktivity. Děkujeme!

I tento měsíc zaznamenávejte do svého fenologického kalendáře dny se sněžením a také dny se sněhovou pokrývkou. Ideální je si zvolit nějaké značky, třeba barevné puntíky.

Trénujte s žáky zaznamenávání pokusů. Doporučujeme aktivitu Zmatené vzorky vody nebo Najdi 5 rozdílů, které najdete v Průvodci pro učitele badatelsky orientovaným vyučováním na straně 76. Stáhnout Průvodce si můžete na <http://badatele.cz/cz>

Pošlete nám do konce ledna na email hana.svobodova@terezanet.cz váš rekord ve výšce sněhové pokrývky. Zajímá nás, kde bude v republice nejvíce sněhu.

A pokud se vám nechce ven, udělejte si s žáky třeba fenologický kvíz, který nám k tématu roku zaslala členka naší Vědecké rady paní Ing. Lenka Hájková, Ph.D., nebo žáky vyzvěte ke zjišťování informací na téma fenologie – bude určitě zajímavé, když si uvědomí její praktické využití i to, čeho všeho se fenologie týká.

[Avis ke stažení zde](#)

Praktické využití fenologie

- odhad očekávané doby sklizně a výnosu polních plodin
- posouzení rizika ohrožení vegetace mrazem v kritických vývojových fázích rostliny
- zvýšení účinnosti ochrany rostlin (aplikace přípravků dle konkrétního vývojového stadia)
- vstupy do hodnotících i předpovědních biometeorologických modelů
- agronomická a lesnická rajonizace
- alergologie
- včelaři, botanici, entomologové – viz metodika GLOBE
- vyhodnocení rychlosti vývoje vegetace v daném roce
- nepřímé hodnocení průběhu počasí a jeho extrémů v daném roce
- výzkum dlouhodobých změn klimatu („klimatická změna“)
- vyhodnocování družicových snímků („kalibrace“ dálkového průzkumu Země prostřednictvím fenologie)

Toho není málo což? A kdyby vám to málo bylo, začněte s žáky plánovat váš fenologický výzkum, který v příštích měsících uskutečníte. Už teď si třeba můžete tipnout, kdy se u vás začnou zelenat stromy.

Pranostiky k ověření:

6. 1. Na Tři krále měkko máme.

10. 1. Svatý Antonín najde-li ledy, tak je láme, nenajde-li, nadělá je. Ale pozor v současném kalendáři bude mít svátek Břetislav.

26. 1. Na Svatého Polykarpa máme dvě podobné pranostiky, která Vám vyjde?

- Na Svatého Polykarpa, sněhu plná každá škarpa
- Na Svatého Polykarpa, vody plná každá škarpa.

Ale pozor v současném kalendáři bude mít svátek Zora.

Šťastný a úspěšný nový rok vám přeji

Hanka a Jenda.